

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Velturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo „Gorice“. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Učiteljsko vprašanje in deželne finance.

III.

V prejšnjem članku smo primerjali na debelo vse doklade, katere plačujejo naši trije slovenski okraji, s kranjskimi in sicer za jedne in iste deželne potrebe; danes hočemo primirjati še občinske doklade na Goriškem z onimi, katere so uvedle občine na Kranjskem. Opomniti nam je, da imamo na razpolago le statistične podatke iz leta 1900, za naslednja leta jih nismo še dobili; toda razlike med podatki za posamezne dobe pred 1900 so tako neznatne, da ne pridejo v poštev, in uverjeni smemo biti, da veljajo isti podatki v obče tudi za leto 1903.

Na Kranjskem je 932 davčnih občin. Od teh ima 865 pod 50 odstotkov občinskih doklad na izravne davke, 59 pod 80%, 4 pod 90 in 4 pod 100%.

Na Goriškem ima pa izmed 285 davčnih občin občinske doklade do 50% le 105 občin; 180 občin plačuje pa nad 50% občinskih doklad. Med temi je 21 občin, katere nalagajo nad 100, 31 občin, ki nalagajo nad 150, 7 občin nad 200 in 1 nad 300 doklad na direktne davke za občinske potrebe.

Pri tem je pa še opomniti, da nima skoro nobena občina doklad na užitnino vina, mošta in mesa, in od tistih, katere so primorane nalagati take davščine, ni nobene, ki bi pobirala nad 40% doklad na ta posredni davek. Obč. naklad na pivo na Kranjskem skoro ni, kajti od vseh ima le pet take doklade od 1 do 2 K. Isto tako so občinske naklade na opojne pijače na Kranjskem skoro povsem neznatne.

Kako je pa v tem oziru pri nas? Kdor vzame poročilo deželnega zbora v roke, se lahko takoj prepriča, da ima velika večina občin (posebno na Krasu) 100 odstotne doklade na užitnino vina, mošta in mesa; velika večina naših občin ima tudi občinske naklade na pivo od 3 do 340 K. Izjeme delajo v tem oziru občine na Tolminskem, Cerkljanskem in Bovškem; v teh krajih so naklade na pivo nizke. Isto velja tudi za Brda, toda to je tem razumljiveje, ker se pivo v Brdih

sploh ne pije, ali pa v tako majhni meri, da ne pride to v poštev. Zato so pa skoro v vseh občinah teh okrajev in tudi drugod obdavčene žganjine z 20 do 22 h od litra na drobno potočenega žganja.

Oglejmo si v poseben primer dve občini, jedno na Kranjskem, jedno na Goriškem, in sicer — recimo — Ajdovščino in Šturje, kateri se takorekoč tikati in kateri loči le Hubelj.

Ajdovščina ima 100% doklad na izravne davke, isto toliko na užitnino, pobira 340 K od hektolitra piva in 8 h od litra opojnih pijač. Šturje nalagajo 40% na izravne davke, 40% na užitnino, nič na pivo in nič na žganjine.

Zadnja občina je prosta od bolniških stroškov; koliko plačuje Ajdovščina povprek bolniških stroškov, na to se sedaj ne spominjamo. Vsekako bi se ne smelo odbiti z ozirom na podatke v drugem več nego 25% na izravne davke.

Primerjajmo še Sežano in trg Vipavo. Obe občini sta približno jednake važnosti. Dasi je Sežana vas, ima vse znake trga in zasluži to ime bolj nego marsikatera občina, ki ponosno nosi ime trg.

Občinske doklade v Sežani znašajo 55% na direktne davke, 100% na užitnino; občina ima dalje 320 K naklad na pivo in 16 h naklad od litra žganjin. Vipava ima pa 20% doklad na izravne davke in 20% na vino in meso, od piva in žganjin pa nič.

Če dodamo še, da plačuje najvišje obdavčena občina na Goriškem (Brestovica 325% občinskih doklad na vse izravne davke, 70% na realni in 100% na obrtni davek za šole, 30% za cestne potrebščine, 20% na realni davek in 30% na obrtni davek za deželni zalog, vidimo, da plačuje najvišje z dokladami obložena občina pri nas 445% na realni in 485% na obrtni davek, dočim plačuje najvišje obdavčena občina na Kranjskem za vse potrebščine le 140% (oziroma 155%).

in jesti.“ To me razjari še bolj; primem ga za vrat in ga vržem ven. Pri tem je kričal siromak: „Greh tvoji duši, gospod! Bogu boš odgovarjal za to!“ — Hotel sem kar planiti nad njega, ali premagal sem se: kakor bi me bil kdo popadel od zadej in molnje so me pretresale!... Naposled pa sem pozabil ta slučaj z Nikoto.

Tretji dan po tem počil glas, da so dobili v mojem jezeru nekega človeka zadušenega. Tudi jaz grem tje pogledat, kdo bi to bil. Gledam: Nikita je! Lice mu je bilo pomodrelo in zateklo; obleka raztrgana, roke in noge izpite. Srce se mi je silno krčilo! — Se ve: ker se je bilo to zgodilo v mojem jezeru, prišla je množica uradnikov od strani vlade, da preiščejo ta slučaj. Pride tudi okrajni glavar. „Že dolgo nisem obedoval pri g. Kuzmiču,“ reče mi, „ali naposled me je vendar Bog osrečil, da sem prišel...“ Tudi zdravnik je bil prišel. Razrežejo Nikito, da vidijo, ali nima strupa v žilovcu, ali razen vode ni bilo ničesar drugega. Doktor je bil še mlad — vaših let. „Vidi se — pravi — glad ga je pripravil do tega!“

Te besede so padle težko na moje

Tu je majhen prospekt o naših finančnih razmerah. Ni čudo, če tožijo posebno naši slovenski okraji o neznosni butari različnih davkov in doklad; te priložbe so povsem opravičene, kakor kažejo zgornji primerljaji. Tako ne more dalje pri nas. Prva naloga vseh poslancev mora biti, da se uredijo deželne in občinske doklade in drugi izdatki na zdravi podlagi, kajti inace mora iti vse pod zlo.

To morajo naši slov. poslanci najprej v poštev jemati, tu podane podatke natanko in vestno pregledati, predno oddajo svoje glasove za povišanje učiteljskih plač na stroške davkoplačevalcev.

Odstraniti te kričeče in nezdrave finančne odnose v deželi, mora biti prva in glavna skrb naših deželnih zastopnikov. To je rakrana, ki razjeda telesa naših poljedelcev in posestnikov, kateri bodo tej bolezni gotovo podlegli, ako ne zberemo vseh moči, da bolezen kmalu odstranimo.

Kar se tiče zboljšanja učiteljskih plač, smo v principu jedini, zboljšanje je nujno potrebno. Skupnemu delovanju se boče tudi posrečilo, najti novih virov v to svrhu, ne da bi se naš kmet in posestnik še više obremenil.

Goriški deželni zbor.

Deseta seja.

(Konec.)

Poslanec Holzer je utemeljeval svoj predlog zadevajoč ustanovitev centralne mehanične delavnice državnih železnic v Gorici, ki je bil nujnim potom vsprejet. Istotako je utemeljeval isti poslanec svoj predlog glede opustitve obrtniških del v kaznilnicah, ki je bil tudi nujnim potom vsprejet.

Nato je utemeljeval poslanec dr. Faidatti svoj predlog glede uravnave vodotokov v deželi in melioracije lagun in močvirjev v gradiščanskem okraju. Ta predlog odstopil se je v poučevanje in v svoječasno poročanje deželnemu odboru.

O prošnji županstva v Nabrežini za podporo v kritje stroškov za vzdrževanje tamošnjega otroškega vrtca prešlo se je na dnevni red. Istotako se je prešlo na dnevni red o prošnjah graške zdraviliške ko-

srce... Izmučile so mi dušo... Nikito pogrebejo in vse je utihnilo — samo jaz nisem imel miru. Razen mene ni vedel nihče in niti sumil ni, da sem bil jaz ubijalec siromašnega Nikite.

Zdaj se mi je vzbudila vendar vest. Naj sem hodil koderkoli ali delal karkoli — vedno se mi je sukala Nikita pred očmi. Včasih sem šel v tvornico, in tu sem gledal le na to, da bi koga obdolžil nečesa ter ga zapovedal globiti. Če kak delavec ni kaj prav naredil ali je kaj zapovedal, naj ga kaznuje. Naposled odidem domov, da ležem ter se odpočijem. Pa nisem še dobro zadremal, pa vidim: Nikita stoji pred menoj ter mi šepeta: „Ali si danes nagrabil mnogo denarja od dela gladnih siromakov? Pomni, da boš odgovarjal Bogu za to!“

Nazadnje se mi je jel prikazovati tudi po noči: Obstal je nad glavo, kakor bi visel v zraku z oteklim pomodrenim licem in razkuštrane glave, pa mi šepetal tiho, kakor bi mu tekla voda iz ust: „Kako blago pa si dal moji ženi? Gnilo, smradljivo — niti za v usta ni bilo deti! Ali nimaš vesti? Bogu boš odgovarjal za to!... Pa Ivanu Petrovu — zakaj si mu

misije za podporo, Andreja Logar, bivšega dež. sluge za podporo in slični prošnji Josipine udove Vinci. Pri prošnji nabrežinske občine za podporo otroškemu vrtcu oglasila sta se za besedo poslanca Štrekelj in dr. Tuma. Prvi je predlagal, naj bi se dovolil v omenjeni namen znesek 200K, drugi pa je hotel poznati najprej razloge, zaradi katerih je peticijski odsek prošnjo odklonil. Poročevalec peticijskega odseka, dr. Gregorčič, je dr. Tumi povedal, da je peticijski odsek zaradi tega prošnjo odklonil, ker je otroški vrt privatna zadeva nabrežinske občine in ni bila siljena ga ustanoviti, temuč je to storila prostovoljno. Ako bi se dala podpora nabrežinski občini, sledilo bi potem vse polno sličnih prošenj in od raznih strani, katerim bi pa deželni zbor iz pomanjkanja denarnih sredstev ne mogel ugoditi. Nabrežinska občina pomaga si lahko s tem, da vpelje za otroke primerno šolnino.

Tudi ni bilo po volji dr. Tumi, da je prešel deželni zbor na dnevni red o prošnji graške zdraviliške komisije, ki je zahtevala 20.000 K podpore.

Prošnje čepovanske šole za čipkanje, pleteničarjev v Fojani in Žagi in Antona Zorzin za podporo, so se odstopile dežel. odboru, da jih primerno uvažuje.

O prošnji občine Livek za podporo v svrhu gradnje ceste, se je sklenilo, da naj pride v poštev pri proračunu za leto 1905.

Glede prošnje županstva Selo za podporo v svrhu gradnje ceste pa se je sklenilo, da naj dežel. tehnič. urad najprej prouči dotični načrt, nakar se boče kasneje o prošnji sklepalo.

Prošnja cestnega odbora v Kanalu za podporo za cesto Ročinj-Kambreško se je odstopila deželnemu odboru, da jo proučuje in svoječasno o nji poroča. Isto se je zgodilo tudi s prošnjo mlekarne v Bovecu za podporo. Prošnja „Kat. političnega društva v Bovecu“ za pospeševanje mlekarstva na Tolminskem se predloži vladi s priporočilom, da jo uvažuje. Potem se je potrdila cela vrsta računskih sklepov in proračunov raznih zalogov.

Nato prečitale so se interpelacije,

odtrgal en rubelj? Ali ne vidiš, da je ubog siromak? Odgovarjal boš že Bogu za to!... Mati mi je umrla od gladi; uzrok si ti! — Odgovarjal boš Bogu!... Žena mi je znorela in umrla v strašni muki; uzrok si ti! — Bogu boš odgovarjal!... Dva otroka sta se mi poizgubila — kakor bi se bila udrla v zemljo: ali jih je raztrgala zver, ali sta še živa, Bog vé, pri kakih ljudeh sta, ne ve se. Uzrok si ti! — Odgovor boš dajal Bogu!... A druga dva se potikata — ubožca, gladna, gola in bosa od nemila do nedraga po svetu. Uzrok si ti! — Odgovor boš dajal Bogu za to!...“

Vse to me je izmučilo do cela. Opešal sem in se postaral!... Ali Nikita mi vendar ni dajal pokoja! Kaj sem hotel početi? Udal sem se pijančevanju — kar ni bila nikdar moja navada, odkar sem živ na svetu. Ali bilo je še slabše: Nikita se mi je prikazoval vedno bolj pogostoma. Gledal me je sè strašno izbuljenimi očmi in se režal s pomodrenimi ustnicami! Jel sem že misliti, kako bi skončal čim preje to življenje, da bi se ne mučil več — glej, do kake stopinje sem bil prišel!... Naposled sem se vendar zavedel,

LISTEK.

Na odgovor!

Spls. Belošuvov; prevod iz bolgarsčine.

(Konec.)

V tvornici mi je delal tudi neki kmet iz sosednje vasi — po imenu Nikita. Bil je miren, poslušen, ubožec; imel je dovolj obilno družino: ženo, štiri otroke in staro mater, bil je siromašen do skrajnosti. Vsako jutro so ga zadrževala doma neka domača opravila, za kar je trebalo moške roke — saj je bil jedini možki v družini — in zato je prihajal ubožec vedno prekasno na delo v tvornico. Nalagale so se mu vedno večje in večje globe... Nekega dne blizo velike sobote pride Nikita, da pogleda svoj račun. Globe so bile večje nego plačilo, ki mu je tikalo. „Idi!“ viknem mu, „čemu pa čakaš še?“ Nato ga pogledam od vrha do nog, pa mu dêm zasmehljivo: „Idi, po veliki noči pa plačaj dolg!“ Ali ubožec se je še vedno mudil in ni odšel. Razsrdim se. „Dovelj si bil tu!“ zakričim mu, „odidi, da pridejo še drugi na vrsto!“ Tedaj siromak zaplaka... „Nimam — pravi — niti drobtinice kruha v hiši! Jutri je velika noč, pa nimam kaj skuhati

ki so bile že v zadnji seji naznanjene in sicer po poslancih dr. Maraniju, Valentinisu, Jakončiču, Štreklju in dr. Tumu.

Nato je bil vsprejet predlog deželne odbora za ustanovitev statističnega dežel. urada. Dovolila se je potem svota 2400 K, ki se ima izplačati v dveh letnih obrokih in sicer v letih 1905—1906 kot prispevek k stroškom brambenih naprav na levem bregu Soče v Zdravščini. Sklenilo se je, da naj deželni odbor stopi v dogovor z vlado glede ustanovitve učnih tečajev za zdravljenje domače živine. Načrt zakona za kozjerejo odstopil se je deželnemu odboru, da uvede v ti zadevi nove poizvedbe ter svoječasno o tem poroča deželnemu zboru.

Glede gradbe železnice Gorica-Cerwinjan sklenilo se je naložiti deželnemu odboru, da priskrbi potrebne načrte ter da stori pri vladi primerne korake v dosego ugodne rešitve tega vprašanja. Dr. Verzegnassi stavil je predlog glede uravnave mejne reke Talio pri Strasoldu.

Konečno je v imenu šolskega odseka poročal poslanec dr. Faidutti o zadnjih dogodkih na tukajšnji gimnaziji ter predlagal nujnim potom približno to-le: Deželni zbor pričakuje s popolnim zupanem, da bode šolska oblast zadevo natanjko preiskala ter nalaga deželnemu odboru, da se svoječasno prepriča o krivdi in odgovornosti na omenjenih dogodkih.

Ko je bil ta predlog vsprejet, je bila seja zaključena in prihodnja seja naznanjena za jutri popoldne ob 5. uri.

Bovška koza v dež. zboru.

Koza je imenitna žival in jako koristna za prebivalce skalnatih gor, kajti ona donša in daje ubogim gorskim prebivalcem skoraj edino in vso hrano. Ni tedaj čuda, da so si prišli v navskrižje kozjereji in vlada, ki je v zadnjih desetletjih preganjala koze in hotela jih skoraj pregnati iz dežele. Naše gorske občine so se korenito potegovale za svoje neprecenljivo koristne živalice; gosposke pa so jih preganjale kot škodljivce in vničevalce gozdov.

Visoka c. kr. vlada je hotela preporno vprašanje o kozjereji urediti z gubernijsko določbo z dne 13. julija 1844 št. 7507, zopet razglašeni po c. kr. namestništvu v Trstu dne 28. septembra 1870 št. 4590. V oni določbi je napovedala posebno komisijo vladnih in občinskih zastopnikov, da bode odbrala za kulturo sposobna zemljišča od onih, ki so za vsako kulturo nesposobna ter se imajo prepustiti za kozjo pašo. Ne gledé na to določilo je c. kr. okr. glavarstvo v Tolminu precej srpo stopalo kozam na pete.

„Kat. politiško društvo v Bovcu“ je opetovano se potegovalo za olajšanje

premisli in sklenil, da grem k izpovedi k vaškemu svečeniku, otcu Nikiforu (Bog se ga usmili! Umrli je že davno). Otec Nikifor mi da svet: kako naj postopam — in to sem storil nemudoma...“

Kuzmič umolkne. In nisem ga vzpodbujal več, naj nadaljuje, ker sem se domislil, kak svet mu je dal svečenik. Pri tem se je videlo očitno, da ti spomini strašno težijo starca. Sedel je tu pobešene glave. Polni mesec mu je jasno obsvetljeval srebrno-belo glavo, polnočne zvezde so trepetale nad nama. Vreme je bilo mirno in tiho; orkester bučel je bil davno potihnil. Samo tu in tam se je glasilo iz gostih drevesnih vej tiho ptičje cvrčanje.

Ko sem bil prišel tretje leto spet v Jegorevko, Kuzmič ni bil več živ. Seljani so mi pravili, da je blizu smrti poklical svečenika, izpovedal se, prejel sv. pričastije (obhajilo), vzal obrednik iz njegovih rok ter si prečital sam poslovilno molitev. Ko je bil to izmolil, stopil je pred „komostas“ (sv. podobe pred oltarjem), se prekrizal, poklonil do zemlje in ni se genil več.

Odšel je na odgovor! . . .

kozjereje. Zadnjič je občni zbor društva dne 4. oktob. 1903 zopet sklenil resolucijo na dežel. zbor s sledečim besedilom: „Visoki dežel. zbor blagovoli, uvažujê revščino zlasti nekaterih krajev na Bovškem, in zlasti potrebo kozjereje v teh krajih, to pa zlasti v Soči in Trenti, po potrebnih natančnih informacijah in izjavah posameznih županstev, ozir. občin na Bovškem, odrediti, da se kozjereja kjer treba olajša in v to svrko razmerno premene določbe.“

Prošnja društva je bila v deželnem zboru izročena kmetijskemu odseku in v istem poslancu Grči v poročanje. Vprašanje o kozji reji se je dotaknil tudi deželni odbor ob priliki, ko je obravnaval predlog c. kr. vlade, da naj se zakon o pogozdovanju Krasa z dne 9. dec. 1883 raztegne na kanalski sodni in na tolminski okraj. Pri tej priliki je deželni odbor opomnil, da bi bilo treba poprej konečno urediti kozjerejo, nego se razpravlja o pogozdovanju. Vsled tega je c. kr. namestništvo izreklo misel, da naj bi se za goriško-gradiščansko deželo z nekaterimi premembami uvedel zakon o kozjereji, veljaven za Istro z dne 11. nov. 1883, in je z dopisom od 12. oktobra 1904 št. 27739 predložilo načrt zakona. Ta načrt zakona je pretresel poročevalce in sodil je, da bi bil pač v korist pogozdovanju, ne pa v korist kozji reji. Ves zakon sloni na nekaterih nazorih, katerim ni moč pritrditi. Namenjen je za vso deželo in ne samo za tolminski okraj. Reja koz bi bila sploh prepovedana celo v hlevu. Le s posebno privolitvijo politiške gosposke naj bi se smelo držati in obče le po eno kozo pri hiši. Tam, kjer bi se dovolilo jih po več in bi se smele goniti na pašo, bi ne smele ostajati na paši čez noč, tudi na ograjenih pašnikih ne. Ta omejitev števila in paše in konečno ostre kazni za vse prestopke zakona so se zdele poročevalcu tako stroge in nevsprejemljive, da si ni upal predlagati prestop v meritorno obravnavo, ampak je stavil predlog, kateri je bil v sobotni seji deželnega zbora vsprejet. Predlog poročevalca oziroma sklep dežel. zbora se glasi: „Peticija „Kat. pol. društva v Bovcu in dopis c. kr. namestništva z dne 12. okt. 1904 št. 27739 s priloženim načrtom zakona o ureditvi kozjereje se odstopi deželnemu odboru z namenom, da se potrebno dogovori z dotičnimi občinami na Tolminskem in s c. kr. namestništvom v Trstu, ter v prihodnjem zasedanju stavi primerne predloge deželnemu zboru.“

Občine na Tolminskem in Bovškem, ki se pečajo s kozjerejo, opozarjamo že danes na spredaj omenjeni načrt zakona, da se morejo med seboj pravočasno dogovoriti in svoj čas dati točen odgovor deželnemu odboru, ko ž njimi stopi v dogovor. Kozje se tuintam rede nele na paši, ampak tudi v hlevu. In ravno v kmetijstvu napredne dežele, kakor Tirolska in Švica, zelo cenijo in pospešujejo tako kozjerejo. Menimo, da bo tudi naš deželni zbor skrbel za to, da se koza ohrani v naši tolminski Švici in posebno da se ne uvede zakon, ki bi celo v hlevu prepovedal kozjerejo.

Blagoslovljenje zastave

„Slovenskega kat. podpornega in izo. bračevalnega društva v Kobaridu.“

(Konec.)

Pravijo, da je srečna tista država, ki ima veliko tovarn, ki veliko proizvaja, ker se potem veliko proda in veliko dobi.

Kdor dela samo na to, da se veliko proizvaja, temu so glavni stan fabrikantje, delavci pa so mu vijaki pri mašini. Ne veliko proizvajanje, ampak uživanje je glavna stvar v gospodarskem življenju. Tu mi ne zahtevamo veliko pridelkov, ampak da bodo imeli vsi dosti živeža, dosti dobre obleke, da posameznik ne bode sužen, ampak prost.

Kaj pomaga beraču, ki lakote umira, če je država bogata.

Poglavitna korenina, kar je v državi kaj vrednega, to je delo.

Prvi poglavitni stan je tisti, ki dela z žulji, ki ustvarjajo z rokami, kar je bogatstvo.

A pri nas je drugače. Vso komando imajo bogatini. Od cesarja imenovani finančni ministri roma na božjo pot ne k sv. Florijanu, da ne bi zgorela državna blagajna, ampak k Rotšildu, ki zato dobi od njega, kar hoče. Vse se ozira na kapitaliste, nič na delavsko ljudstvo.

Obupati ne smemo v boju za ljudske pravice. Kar je sedaj zgoraj, bode jedenkrat spodaj. Postave so še vedno liberalne in ker je liberalizem napačen, mora ven iz postav. Liberalizem nima smisla za ljudstvo in kar mu da, da mu le iz strahu pred ljudsko pestjo.

Liberalizem podpira uradništvo (burokracijo); ono vzdržuje finančno moč tistih, ki se od nas smatrajo za krivične.

Država pošilja v naše kraje gradnike, ki so tuje narodnosti, ki so srca za ljudstvo in je ne umevajo. Naravno je, da nastaja vsled tega nek razpor mej ljudstvom in uradništvom in neka liha revolucija v ljudstvu.

Ljudstvo kot poglavitni stan mora priti v zastope, da si bode samo dajalo postave, ker liberalizem nima srca za ljudstvo, in potem spremenilo se bode tudi uradništvo, ki bode dobilo zavest, da je nastavljen in plačano od ljudstva in da mora delati za ljudstvo.

Da se to zgodi, treba je, da postanemo vsi demokratje, da delujemo z vsemi močmi za splošno, direktno volilno pravico.

Govornik izjavlja, da ga je ljubezen do svojega naroda pripeljala da demokratizma, ker je prepričan, da je v dejstevstvu demokratične ideje zagotovljen obstoj slovenskega naroda, ki je kmet, delavec — ne pa frakarija.

Govornik omenja težav v boju. Imenujejo ga anarhista in revolucionar. Popolnoma mu je znano, da bi mu radi vzeli njegovo službo. Na to izjavlja, da mirno gleda v prihodnost. Če mu vzamejo ta košček kruha, ki ga sedaj služi, bo tem svobodnejše izvrševal delo za ljudstvo. S svojimi rokami si upa zaslužiti toliko kar rabi.

Zborovalci so mej govorom govorniku viharno pritrdjevali; ta slednja izjava pa je vzbudila pri vseh nepopisno ogorčenje in slišali so se dolgotrajni in močni „fej“.

Nato se je zahvalil predsednik govornikom in s 3 kratnim slava klici na cesarja je zaključil shod.

Večina zborovalcev je odšla zadovoljna in navdušena domov, drugi pa so ostali v salonu pri Nemcu. Tu se je spomnil dr. Krek s prekrasnim govorom našega dičnega pesnika Simona Gregorčiča, obhajajočega 60 letnico, ki je svoje dni v Kobaridu kot kaplan v razširjanje ljudske izobrazbe ustanovil čitalnico, ki je imela slični namen kakor naše izobraževalno društvo.

Slišali smo ob tej priliki lepo novico, da bodemo kmalu obhajali tudi v Bovcu jednako slavnost kakor v Kobaridu. Le naprej, vrlji Bovčanje; le posnemajte napredujoče Kobaridce.

Želimo, da bi tudi po drugih krajih naše dežele kmalu zaplapolale zastave, na katerih bode zapisana slovenska, katoliška in demokratična misel.

Ob koncu moramo omeniti, da je bilo v Kobaridu popolnoma mirno. V tem oziru čast Kobaridcem, ki se niso dali nahujskati od zlobnega duha, ki svoje lopovsko delo opravlja v „Soči“ in „Primorcu“.

Politični pregled.

Krvavl izgreli v Inomostu.

V Inomostu bila je v četrtek ponoči prava pravcata revolucija. Državni poslanec dr. Erler je tamošnje Nemce tako nahujskal proti Italijanom, da so kar zbesneli. Kakor smo že zadnjič poročali, bila je v četrtek otvorjena v Inomostu italijanska pravna fakulteta. Te otvoritve udeležilo se je kakih 135 italijanskih dijakov in 5 državnih in dežel. poslancev. Otvoritev se je izvršila brez vsakega hrupa in popolnoma mirno, in vse se je čudilo, da niso Nemci že pri otvoritvi demonstrirali. Kar so pa popre, namreč pri otvoritvi, opustili, namdomestili so potem, ko so bili italijanski profesorji, dijaki in državni in deželni poslanci zbrani v hotelu pri „Belem križu“ pri banketu. Pred ta hotel prišlo je vse polno Nemcev iz vseh stanov ter so tam tako krvavo žalili Italijane in jih vznemirjali, da so ti začeli na Nemce streljati iz revolverjev ter jih tudi mnogo ranili. Ko je pritekla potem na lice mesta policija in je Italijane aretirala ter jih hotela odpeljati v zapore, napadli so Nemci policijo in Italijane ter se niso umaknili tudi potem ne, ko je prišlo policiji na pomoč vojaštvo, tako da je moralo vojaštvo, katero so Nemci kameovali, rabiti orožje in je bilo tudi pri ti priliki več oseb ranjenih. Število močno ranjenih oseb znaša 18. Med temi sta

bili dve osebi tako močno ranjeni, da sta vsled dobljenih ran že umrli. Zdaj šele začeli so Nemci divjati. Udrli so v nekatere hiše ter jih popolnoma opustili. Tako so na primer udrli v poslopje, kjer je bila nastanjena italijanska pravna fakulteta in so tam razbili vse pohištvo ter je zmetali skozi okno. Hude demonstracije so priredili tudi pred hišo, kjer se tiska konservativni list „Tiroler Stimmen“ in sicer zaradi tega, ker je ta list obsojal divje počenje Nemcev. 40 orožnikov je moralo čuvati to hišo. Sploh napadali so Nemci po mestu vse, kar je dišalo po italijanskem. Kake posledice bodo imeli ti dogodki, danes še ni znano. Govori se le, da vlada italijanske pravne fakultete zdaj ne bode zaprla in isto tako ne nemškega vseučilišča. Pokazali so pa ti dogodki Nemce v njih pravi luči, kot nasilnike in kot barbare. Italijanski dijaki niso šli radi v Inomost, ampak šli so tja zaradi tega, ker jim je vlada časno tam ustanovila pravno fakulteto. Nemci, ako so se bali, da bo kakih 100 italijanskih dijakov poitalijančilo nemški Inomost, protestirali so lahko proti vladi ter delali s postavnimi sredstvi na to, da jih vlada reši „velike nevarnosti“, nikakor pa ni opravičen njih napad na Italijane, ki so se tako maloštevilno nahajali v Inomostu in ki niso ob ti priliki prav nič Nemcev izzivali. Da so pa Nemci tako razvajeni, na tem nosi brez dvombe največjo krivdo zistem, s katerim se v Avstriji vlada, zistem, ki Nemcem vse dovoljuje in vse prizanaša, naj bo to še tem bolj v nebo kričeče. Izgredi na ulici spravili so raz površja ministra Badenja, izgredi na ulici morajo spraviti z Inomosta tudi italijansko pravno fakulteto, tako si mislijo brutalni Nemci, in ako se jim tudi slednje posreči, potem začelo se bode toraj vladati v Avstriji z izgredi na ulicah. Italijanom pa ta šola prav nič ne škoduje. To lekcijo so si Italijani zaslužili. Šli so vedno Nemcem na roke, ko so ti tlačili Slovane ter s tem krepili nemško brezobzirnost in nadutost. Ako so tudi Italijani jedenkrat okusili sadove svojega prijateljstva z Nemci, ko je šlo za to, da se je nas Slovane pritiskalo na steno, potem se jim skoraj prav godi. Mi nismo niti danes prepričani, da bodo Italijani pri prvi priliki zopet podpirali Nemce, ko se spravijo ti na nas, da nas potlačijo. In niti za trenotek jim ne pride na um misel, da pridejo za nami na vrsto pa oni sami, namreč Italijani.

Na Dunaju so sicer nemški dijaki demonstrirali, a do izgredov vendar ni prišlo. Sploh se upirajo demonstracije zaradi Inomoških dogodkov skoro po vseh nemških mestih. Italijani prirejajo po italijanskih mestih pa protidemonstracije. V ta namen imeli so velik protestni shod v Tridentu. V Trstu pa so demonstrirali v gledišču Verdi in sicer v nedeljo med neko predstavo. Po predstavi šli so po mestu ter prepevali znane laške izzivajoče pesmi o „Patriji del Roselli“, upili „Evviva Trieste Italiana!“, „Abbasso Insbruch!“ itd.

V nedeljo je bil pogreb ubitega slikarja Pezzeja, katerega se je udeležilo kakih 20.000 oseb. K pogrebu prišla sta tudi državna poslanca Vsenemca Stein in Berger. Na grobu sta govorila jako ostro ter napadala vlado in Italijane. Množica je zopet demonstrirala. Poslanec Stein je insultiral na javni ulici namestnika.

Tudi v Gradcu bili so v nedeljo veliki izgredi. Nemci pobili so okna in oustošili par lokalov, kjer se navadno zbirajo italijanski dijaki in ki so last nekega Simonija.

Pri dr. Körberju sta bila državna poslanca Derschatta in dr. Erler ter zahtevala takojšnjo odstranitev in zaprtje inomoške italijanske pravne fakultete. Dr. Körber jim je odločno odgovoril, da vlada tega sedaj ne stori.

Nam. Schwartzenu je izdal proglas na prebivalstvo, v katerem izraza svoje obžalovanje nad obžalovanja vrednimi posledicami razburjenja, ki se je polastilo prebivalstva vsled neodgovornega vedenja italijanskih dijakov, ki se ne da nikakor opravičiti. Vzlic temu, da so bili krivci takoj izročeni organom javnega varstva, so vendar Nemci posegli v delokrog oblastnj, česar ne bi bili smeli storiti, vsled česar je morala posredovati vojaška sila. Namestnik opominja prebivalstvo na mir in red ter pozivlja hišne očete, naj drže svoje otroke, posle in delavce doma, da jih tako zavarujejo pred nevarnostjo. Namestnik konečno izražajo, da bodo njegove besede našle odmeva v prebivalstvu ter da se v mesto zopet povrne na mir in red.

Obstrukcija slovenskih poslancev v štajerskem dež. zboru.

Nemška večina dež. zbora hoče dež. proračun spraviti pod streho, da potem lahko brezobzirno odkloni vse kulturne in gospodarske zahteve Slovencev. Prorač. debata se je petek začela. Slovenci obstruirajo. Seja se je pretrgala ob 3. uri popoldne. Ob pol 5. uri se je zopet pričela.

Nov justični minister.

V praških političnih krogih se govori, da dobimo novega justičnega ministra. Med kandidati za to mesto je tudi predsednik praškega višjega deželnega sodišča vitez Wessely.

Splošne volitve v Italiji.

Znan je izid volitev v 465. volilnih okrajih. Izvoljenih je bilo in sicer: 282 vladnih kandidatov, 43 ustavnih opozicijonalcev, 25 radikalcev, 25 socialistov, 16 republikancev. Ožjih volitev bo 74.

Minister klotufan v javni seji.

V soboto je bila v francoskem parlamentu jako burna seja. Nacionalistični očitani vojnomu ministru Andréju, da je uvedel framasonom na ljubo v francoski armadi ostudno vohunstvo, ki je naperjeno proti častnikom, ki niso framasonom po volji in ki so katoliškega prepričanja. Pri ti priliki skočil je nacionalist Syveton k ministru Andréju ter ga začel tako močno klofutati, da je padel André pod mizo. Ker ni hotel poslanec Syveton z lepa zapustiti zbornice, prišel je vanjo oddelek vojaštva, ki je Syvetona primoral, da je zapustil zbornico.

Rusko-japonska vojska.

Izpred Port Artura dohajajo, pa le iz japonskih virov, vesti, po katerih bi bili Japonci pri zadnjih napadih dosegli nekaj uspehov. Zavzeli bi bili namreč utrdbe Perjumsan, Icesan in Vaukanšan. Sicer si pa ti japonski viri jako nasprotno pravijo, da so vse ruske vojske ladije v portarturski luki tako poškodovane, da niso več za plovbo; drugi pravijo, da se ruska eskadra v Port Arturu pripravlja na odhod.

„Standard“ piše: Razprave med Rusijo in Anglijo napredujejo povoljno ter ni dvomiti o dobrem izidu.

„Daily Chronicle“ poroča iz Čine: Specijelni sel poroča iz Daljnega, da je bil boj pri Port Arturu od 29. okt. do 2. novembra silnejši nego prejšnji boji. Pri vtrdbi Ičan so bili presečeni celi japonski bataljoni, napadi na Erlungšan pa odbiti. V Tokiju so mnenja, da ne bodo Japonci baje do spomladi poskušali več novih napadov. Ruski konzul je prejel šifrirano brzojavko, glasom katere je prenehal ogenj pred Port Arturom. Rusi željno pričakujejo prihod baltičske eskadre.

Vse rusko brodovje je v soboto z dvema ladjama za premog in eno lazaretno ladijo odplulo iz Tanagera v smeri proti atlantskemu oceanu.

Dopisnik „Biršev. Vjedomosti“ je brzojavil v petek iz Čife: Iz zanesljivega vira zamorem zagotovi, da je vest, da so Japonci zavzeli vtrdbo Sikuanšan, neresnična. Izid zadnjega napada na Port Artur ni v nobeni razmeri z neznanskimi izgubami, ki je vse dosedanje presegele. Tukajšnja japonska kolonija se tolaži, da so štiri naših vojnih ladij pokvarjene ter da ne morejo zapustiti pristanišča. Daljni je napolnjen z ranjenci. Japonci izkrevajo sveže čete.

„Ruskija Vjedomosti“ cenijo Kuropatkinovo armado, izvemši voje v Vladivostoku, Port Arturu in za hrbtom armade, na 203 bataljone, 190 švadronev, 1252 topov in 47 pionirskih stotnij. Potemtakem bi armada štela 385.000 mož, s tremen vred pa 400.000 mož. K temu številu pa je še treba prišteti dve sibirski diviziji in posadko v Vladivostoku, skupaj 29 bataljonev, 9 kosaških stotnij, 62 topov, 14 artilerijskih kompanij, 4 pionirske stotnije ali 39.000 mož, nadalje voje, ki stražijo železniško proggo, ki so razdeljeni po raznih točkah severne Mandžurije in Primorja, katerih število znaša skupaj 55.000 mož. Takisto se morajo prišteti še rezervni voji, ki obstoje iz 17 bataljonev, 1 stotnije, 44 topov in 4 pionirskih stotnij, skupaj 20.000 mož. Nominalno ima torej Kuropatkin, ako se vpoštevajo vsi voji, kar se jih nahaja na Daljnem vztoku, 550.000 mož. Prava njegova armada, koja mu je na razpolago za vojne operacije, pa šteje 450.000 mož.

V proslavo rojstnega dne Mikadovega so bile na Japonskem velike slavnosti. V Tokiju je bila vojaška parada,

pri kateri je 20.000 mož defiliralo pred Mikadom. Mutsubito je povabil na paradu 20.000 gostov. — Mnogo se opaža, da je poveljnik ameriške eskadre v Čifu, Folger, odklonil poziv japonskega konzula, da bi se tudi ameriške ladije udeležile slavja rojstnega dne japonskega cesarja.

Domače in razne novice.

† **Monsignor Janez Abram.** — Umril je, v soboto zjutraj na svojem stanovanju na Stolnem trgu mons. J. Abram. Rojen je bil v Tupeljčah v občini Kobleglava na Krasu dne 18. maja 1. 1813. V mašnika je bil posvečen pa 22. septembra 1833. Prvih šest let svojega službovanja je bil za kaplana pokojnega knezoaškofa Frančiška Lušina. Potem je bil 20 let vikar prvostolne cerkve in med tem časom kaka 3 leta dvorni kaplan nadvojvode Karola Ludovika, a zdaj že 39 let kanonik prvostolne cerkve in apostolski protonatorij. Bil je velik dobitnik naših zavodov: „Šolskega Doma“, „Alojzijevišče“ in „Slovenskega Sirotišča“. Spomnil se jih je tudi v oporoki. V bolezn, ki pa ni bila drugega kot starost, je prejel večkrat sv. sakramente. Zadnja tri leta je bil nepretgoma v postelji. Pogreb je bil danes ob 8. uri predpoludne. Truplo pokojnika prepeljali so potem, ko je bilo v stolni cerkvi blagoslovljeno ter v velikem spreduvo spremljano do Goriškega, na svetogorsko pokopališče. Blagopokojnik je bil visoko spoštovan od vseh, ki so ga poznali. Pokojnik bil je namreč skozi in skozi plemenit značaj. Bil je skromen, jako blagega srca in skrajno miroljuben. Svetila mu večna luč!

Umrila je v soboto zjutraj ob 7. uri in pol na svojem stanovanju na trgu sv. Antona št. 12 v 91. letu svoje dobe gospa Constanca Serrea uroj. Pertout, sestra pokojnega profesorja Lavrencija Pertouta. Pogreb je bil večeraj ob 11. uri predpoludne. Ko so blagoslovili truplo pokojnice v stolni cerkvi, prepeljali so je potem na svetogorsko pokopališče. Glavnim dedičem je imenovala blaga pokojnica malo semenišče, a spomnila se je v svoji oporoki tudi naših zavodov: „Šolskega Doma“ in „Alojzijevišča“. Naj počiva v miru in večna luč naj ji svetli!

Umril je v nedeljo g. Andrej Štrukelj v Šmihelu pri Šempasu, največji tamošnji davkoplačevalec, imajoč dvajset kolonov, samec. Svojim kmetom bil je jako dober gospodar, zato pa tudi spoštovan. Dosegel je 50 let. Pokojnik je bil tudi ključar domače podružne cerkve. Gospodinja mu je blaga gospa mati, drugi poročena z g. Antonom Bolko Sorodnikom naše iskreno sožalje, pokojniku svetila večna luč.

Za „Šolski Dom“ so plačali predsedništvu: Frančiška Berbuč, profesorjeva soproga v Gorici 30 K. Srčna hvala!

Preplače za „Šolski Dom“ za Gregorčičevo knjigo „Job“ so poslali naslednji gospodje: Vodopivec Franc, c. kr. šolski svetnik v Gorici 1 K 30 v; Gregorčič dr. Anton, prof. bogoslovja v Gorici 3 K 50 v; A. Feltich Frankheim, kanonik v Ljubljani 60 v; Žnidarčič Andrej, vikar v Gradnem 6 K 60 v; Matelič Alojzij, župnik v Soči 60 v; Kroupa Benedikt, kurat v Lomu 60 v; Leban Ignacij, župnik v Batujah 1 K 60 v; Petelin Martin, c. kr. prof. v Ljubljani 2 K; Tuma dr. Henrik, odvetnik v Gorici 6 K 80 v; Klanjšček Franc, kurat v Gorenji Tribuši 2 K 60 v; Grbec Anton, vikar v Zapotoku 1 K 60 v; Svetina Anton, c. kr. notar v Pliberku 1 K 60 v; Monari pl. Neufeld Anton, župan v Šempasu 2 K 10 v; Berlot Anton, župnik na Vogerskem 6 K 60 v; Štubelj Leopold, vikar v Velikem Dolu 1 K 60 v; Čibej Franc, višji pisarniki načelnik v Gorici 6 K 80 v; Leben Ivan, kurat na Libušnjem 1 K 60 v; Gruntar Franc, župan in veleposestnik v Šmarjah 7 K.

Dnevni red jednajste deželnozbornske seje, ki bo jutri popoldno ob 5. uri, je sledeči: Vtemeljevanje predloga glede plačevanja bolnišničnih stroškov za inozemce. — Vtemeljevanje predloga, ki ga je stavil poslanec Klančič v isti zadevi. — Vtemeljevanje predloga glede iztrebljenja in uravnave mejne reke Talio. — Občinski red. — Ustanovitev deželnega kmetijskega urada. — Ohranitev oglejske bazilike. — Prošnja Alojzija Žnidaršiča iz Renč, za podporo v namen, da bi šel na obtno šolo v Inmostu. — Obrambena dela v kraju Sabioni pri Villesu. — Ustanovitev mlekarske šole v Cerknem. — Prošnja slovenskega dijaškega podpornega društva na Dunaju za podporo. — Zgradba železniške črte med Červinjanom in Belvedere.

Konec deželnozbornskega zasedanja. — Z ozirom na to, da je sklican držav. zbor na dan 17. t. m., zboroval bo naš deželni zbor le še do sobote in bo imel od srede naprej vsaki dan sejo.

Centralna posojilnica v Gorici je imela dos do konca oktobra deželnega prometa K 3.016.126 23. Hranilnih vlog se je v tem času vložilo K 506.905 93, dvignilo K 234.366 25, stanje hranilnih vlog koncem oktobra znaša K 1.079.973 99. Posojil se je v letu 1904 dalo K 219.174 15, vrnilo pa K 89.431 25. Stanje posojil koncem oktobra je K 808.724 11. Promet v tekočem računu za l. 1904 znaša K 1.898.704 78, stanje tekočega računa koncem oktobra posojilnici v prilog K 302.214 20.

Z Vogerskega nam pišejo: Kakoršni so „liberalci“, takošne se kažejo tudi na zunaj. Za eno laž več ali manj, niso v zadregi. Pravijo ali pišejo, da je naš g. župnik v pridigi se zaletaval v „liberalce“ ter grdil „napredno“ stranko. Ni treba se zaletavati v nje, ali jih grditi, saj se grdijo sami, da smrdijo od gnjusobe. Pornograf z Vogerskega popisuje neko dejstvo, koje se je baje godilo v krčmi. Ali ga ni sram kaj takega v javnost spravljati ter tako pohujšanje širiti? Ali bi si upal kaj takega dati čitati svojim otrokom? Zato mu kličemo mi „klerikalci“: fej te bodi. Le to opomnimo, da se je to godilo v družbi takozvanih „liberalcev“, vrednih drug drugega. Voditelj „naprednjakov“, nadučitelj Blaž Sedevec, je napredoval v ponedeljek 31. oktobra pri sodnji v Gorici za 15 K ali pa 24 ur zapora. Sodnik ga je podučil, da ni dovoljeno zmirjati in psovati, tudi ne z roko suvati. To naj si zapomnijo tudi drugi. Če bo potreba, se še kaj svetu razkrije.

Poštena žena. — V nedeljo kupila je neka gorjanka za 2 vinarja kostanja pri neki Monticco, nasproti justični palači. Vinarja dobila je v vroko hčerka prodajalke, ki je pa kmalu zapazila, da se je gorjanka zmotila ter da je mesto vinarja dala deset kron v zlatu. Hčerka je izročila zlat materi, a ta pa ga je koj nesla na policijo.

Prijeta tatova. — Orožniški postajevođa v Zagradu g. France Vodopivec aretiral je te dni dva jako nevarna tatova. Prvi se imenuje Josip Kurašek in je doma iz Bistrice. Drugi pa se imenuje Ernest Jarec in je doma iz Celovca. Izpovedala sta, da sta izvršila mnogo tatvin po raznih krajih in največ v zadnjem času na Videmskem. Še isti dan hotela sta okrašt cerkev v Brumi, pa jih je prepodil tamošnji župnik, ki je slučajno takrat prišel v cerkev.

Šebrovo tiskarno v Postojni je kupilo katoliško tiskovno društvo.

Vrelec s slano vodo so zasledili v tunelu na Hrušici. Vodo so poslali na Dunaj, da jo kemično razkrojijo in priščejo. Vrelec so obzidali in postavili vanj cevi. Brezdvomno bo velikega pomena za Jesenice, ako se bo našlo slane vode v dovoljni množini.

28 let po nedolžnem zaprt je bil posestnik Jakob Auzner, katerega so obsojili, češ, da je v bližini Celja večkrat zažgal svojemu sovražniku Jožefu Planinšku. Auzner je bil obsojen na do smrtno ječo. Planinšek je po 28 letih na smrtni postelji izjavil, da je sam zažgal in da je Auzner popolnoma nedolžen.

Nasilstvo nemških dijakov. — Iz Gradca brzojavljajo, da so večeraj po inauguraciji nemški dijaki potisnili slovenske dijakove iz aule.

Društvo slovenskih dijakov vpodablja očeh umetnosti „Vesna“

ima namen gojiti vpodablja očeh umetnosti. Izmed sredstev, ki ji služijo v doseg tega namena, je eno najvažnejših, na razvoj umetniških zmožnosti posameznih izvršujočih članov najbolj vplivajočih posredovanje pri umetniških naročilih. S tem vzpodbuja svoje člane k delavnosti, daje jim priliko, da si merijo moči, da jih koncentrujejo v vse svoje delo. Tako pa objednem po svojih močeh pomaga izvršujočim članom do boljšega materialnega stanja.

Odborovo posredovanje med naročitelji in med izvršujočimi člani se vrši na dvojni način: 1. Odbor odda izvršitev naročenega dela enemu izmed izvršujočih članov; 2. odbor razpiše konkurenco za naročeno delo. Prvi način posredovanja velja za sledeča dva slučaja: a) če častna nagrada ne presega svoto 20 K; b) v nujnem slučaju. Konkurenca se vrši, ako častna nagrada presega znesek 20 kron. Na željo naročitelja pošlje odbor v slučaju posredovanja po načinu 1. načrt istemu v ogled, v slučaju 2. odobri 3 načrte kot najboljše, izmed katerih si nato naročitelj izbere enega za izvršitev. V vseh umetniških zadevah daje odbor brezplačne informacije.

Predmet odborovemu posredovanju so vsa v področje slikarske, kiparske, arhitektonične umetnosti in umetne obrti spadajoča dela, tako: načrti za razglednice, za zunanjo umetniško opremo knjig in brošur, za umetniško opremo tiskovin v splošnem, za umetniške plakate, inserate, štampilje, exlibris-znamenja, diplome, slike, ornamentalne kompozicije za različne predmete, za tapete itd.; dekorativno-plastični predmeti, n. pr. n. pr. nagrobni spomeniki itd.; načrti za interieurje; vsakovrstna umetna ženska ročna dela za profanne in cerkvene namene, n. pr. za paravente, stenske dekoracije, oltarni namizni prt, zastori itd.; posebna dela v modernem tkanju in v aplikaciji.

Odbor si je v svesti, da reši posredovalno nalogo v zadovoljnost naročiteljev, kakor doslej. Potrjuje ga v tej zavesti priznanje, ki ga je donesla I. jugoslov. umetn. izložba v Belemgradu članom „Vesne“. Obrača se torej na vse p. n. trgovce, obrtnike, tiskarska podjetja, na vse zasebnike, na preč. duhovščino s prošnjo, naj se blagovolijo pri umetniških naročilih ozirati na „Vesno“, posebno ker zahteve „Vesnašev“ gotovo ne bodo previsoke. S tem opravijo tudi eminentno-rodoljubno delo.

Naročila naj se pošiljajo na naslov: „Vesna“, Dunaj III., Thongasse 10.

Spomenik generalu Filipoviću je predlagal postaviti obč. svetovalec A. Peršič v zadnji seji sarajevskega občinskega sveta.

Veliko povodenj imajo v Macedoniji, ker je proti koncu oktobra več dni neprenehoma deževalo. Povodenj je napravila mnogo škode ter ponekod odnesla cele črede živine.

Loterijske številke.

5. novembra.

Dunaj 15 26 45 37 53
Gradec 74 78 17 85 50

Dr. Med. Un. Jernej Demšar

praktični zdravnik
in specialist
za kožne in spolne
bolezni,

začne ordinirati dne 8. novembra l. t.
od 10.-12. predp. in od 2.-4. pop.

v Ljubljani, Prešernove ulice,
Mestna hranilnica, II. nadst.

Ivan Bednařik
 priporoča svojo
knjigoveznico
 v Gorici
 ulica Vetturini št. 3.

„Narodna tiskarna“ priporoča vizitnice.

Anton Fon,
 klobučar in gostilničar,
 Semeiška ulica št. 6,
 ima bogato zalogo raznovrstnih
 klobukov
 ter toči v svoji krčmi
 pristna domača vina
 in postreže tudi z jako ukusnimi
 jedili.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

„Hotel Balkan“ - Trst
 Piazza della Caserma (Narodni Dom) - - - - -
 tri minute od južnega kolodvora poleg pošte
 s 60 moderno opremljenimi sobami - - - -
 restavracija - dunajska kuhinja - kavarna
 Za goste hotela pozebna restavracija v I. nadstr. - - -
 Električna - - - - - Shajališče - - -
 - - razsvetljava - - - - - ptujcev
 kopališče - - - - - dvigalo - - - - -

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem
Konjedic & Zajec

Gorica, pred nadškofijo št. 5 in podružnica v hiši „Monta“.

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebščine, kakor: cement, stavbne nosilce, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja dob razprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga
 stavbenih nositeljev
 v Gorici.

Pocinkana šica za vinograde po jako snižanih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

ČOKOLADE
 CAJNO PECIVO
 BONBONI
 DESERTE
 KAKAO
 KEKS
 KAVINE PRIMESI

**„CHOCOLAT
 LOBOSITZ“**

Anton Ivanov Pečenko, Gorica

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin
 iz lastnih in drugih prisnanih
 vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije vsodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Zaloga piva

„Delniške družbe združenih pivovaren Žalec-Laški Trg in plsenjskega piva „prazdroj“ iz sloveče češke „Mešćanske pivovarne“.

Zaloga ledu, katerega se odaja le na debelo od 100 kg. naprej.

Cene zmerne. Postrežba poštena in točna.

Samo enkrat poskusi

naj vsakdo kupiti svoje potrebščine pri tvrdki

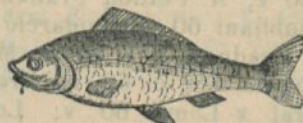
J. Zornik, Gorica, Gosposka ulica 7,

in nikdar več ne bode iskal drugod boljšega, lepšega in kakovosti primerno cenega blaga, kakor se tu dobi.

Došle so uže zadnje novosti modnega blaga za

jesensko in zimsko sezono v nedosegljivi izberi

kakor: krasni okraski za obleke najnovejše mode, čipke, ovratniki iz čipk, bordure, svile, pasovi itd. Raznovrstno belo in Jaeger-perilo, rokavice usnjate in cvirnat, nogavice, krasne ovratnice, hlačniki, žepne rute, solnčniki, dežniki, moderci, predpasniki, domači čevlji itd. Zaloga je preskrbljena z vsemi potrebščinami za g. šivilje in krojače, kakor, igle, cvirn, svile, fodre, gumbe, trakove itd. Raznovrstno blago za vezenje itd.

Olje polenovke
 (štokfižovo olje)

je sedaj splošno priporočano kot jedino sredstvo, ki ojačuje slabotno stanje organizmov, toliko pri mladih kot pri starih ljudeh. Vporabiti se pa mora vsekakor to olje pri škrofuloznih boleznih. Svoj upliv pa mora izkazati edino olje, katerega kakovost je zjamčeno čista.

Drugovrstna olja, ki se prodajajo kot „štokfižovo olje“, ne samo da ž njimi ni mogoče dobiti potrebnih rezultatov, ampak škodujejo naravnost želodcu, ker slabijo prebavilne organe istega.

Pravo štokfižovo olje, zjamčeno čisto olje zadržega lova se prodaja v mirodilnici

ANZON-a MAZZOLI-ja

Gorica, Gosposka ulica, in podružnica tek. Josip Verdija
 Male množine se razpošiljajo po pošti.

Sprejema

hranilne vloge

katere obrestuje po 4 1/2% polumesečno; nevzdignene obrestipripišuje konec leta k glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila

udom na osebni kredit po 6% in na vključbo po 5 1/2%

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Gorica, ulica Vetturini 9.

C. kr. poštnohranilnični konto N. 851.292.

Sprejema

nove člane

z glavnimi in opravnimi deleži. Glavni deleži po 200 K, opravniki po 2 K. Otvarja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru.

Uradne ure

vsak dan od 8. ure zjutraj pa do 1. ure popoldne.